

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei Ioana MIHĂILĂ, Ministru
MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 10406 / ... 21. MAI. 2021

RECOMANDARE

Nr. *22* din data de 21. MAI. 2021

cu privire la sesizarea din oficiu nr. 12218/2020, referitoare la
respectarea dispozițiilor art. 22 și art. 34 din *Constituția României* privind dreptul la
viață și la integritate fizică și psihică și dreptul la ocrotirea sănătății

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la posibila încălcare a dreptului fundamental la viață și la integritate fizică și psihică, prevăzut de art. 22 din *Constituția României*, în urma consultării unor surse mass-media, prin care s-a semnalat faptul că o tânără din Brașov, diagnosticată cu o tumoră mare în zona frontală a capului, s-a infectat cu coronavirus în spital și nu a putut fi operată din cauza faptului că i s-a refuzat efectuarea investigației RMN cât timp a fost pozitivă. Deși pozitivă, asimptomatică, pacienta a fost externată după 5 săptămâni de spitalizare.

Conform informațiilor relatate în sursa mass-media, doctorul neurolog al pacientei a comunicat faptul că, atât timp cât pacienta este COVID-19 pozitivă, RMN-ul nu se poate efectua, pentru că nu există protocol de dezinfectie. Potrivit opiniei mai multor neurochirurghi, operatia nu este posibilă fără efectuarea RMN-ului. De asemenea, DSP a fost înștiințat cu privire la acest caz, iar, potrivit răspunsului comunicat unei rude a pacientei, nu exista protocolul necesar de dezinfectie a aparaturii.

În urma demarării procedurilor specifice de investigare cu privire la sesizarea din oficiu, situația prezentată a fost adusă în atenția instituției Avocatul Poporului și de o persoană apropiată tinerei din Brașov.

În conformitate cu prevederile art. 59 alin. (2) din *Constituția României*, coroborate cu cele ale art. 4 din *Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului*, ne-am adresat Spitalului Clinic de Psihiatrie și Neurologie Brașov, Spitalului Clinic de Urgență Județean Brașov și Direcției de Sănătate Publică Brașov, pentru a le supune atenției situația prezentată și pentru a solicita informații cu privire la modalități de soluționare a acesteia, în vederea respectării dreptului la viață al pacientei.

Direcția de Sănătate Publică Brașov ne-a comunicat faptul că investigația RMN a fost temporizată până la vindecarea pacientei de COVID-19.

Potrivit răspunsului nr. 14648/21.07.2020, formulat de Spitalul Clinic de Psihiatrie și Neurologie Brașov, spitalul deservește o structură suport COVID-19, precum și secții non-COVID (urgente neurologice, urgente psihiatrice, psihiatrie cronici, etc.), iar intersectarea circuitelor COVID cu cele non-COVID este strict interzisă. **Potrivit punctului de vedere transmis de spital în luna iulie 2020, examinarea RMN a fost temporizată pentru a preîntâmpina posibila încrucișare a circuitelor COVID cu cele non-COVID. De asemenea, spitalul a arătat că, la acel moment, nu existau recomandări naționale privitoare la rezonanța magnetică pentru pacienții care suferă de COVID-19.**

Conform *Ghidului* Colegiului American de Radiologie pentru efectuarea investigațiilor RMN în contextul pandemiei COVID-19¹, protocoalele de curățare și dezinfectare a aparatului RMN sunt destul de variate și pot fi modificate în funcție de circumstanțele clinice unice ale acelei aparaturi. Dezinfectarea poate fi efectuată în baza ghidurilor și politicilor locale și, în special, în funcție de nevoile clinice specifice ale pacienților.

Pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului, Avocatul Poporului a emis ***Recomandarea nr. 138/27.07.2020 referitoare la respectarea dispozițiilor art. 22 și art. 34 din Constituția României privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică și dreptul la ocrotirea sănătății***, prin care s-a solicitat Spitalului Clinic de Psihiatrie și Neurologie Brașov și Direcției de Sănătate Publică a Județului Brașov să demareze demersuri pentru:

1. Identificarea de soluții, în regim de urgență, pentru asigurarea posibilității efectuării în timp util a investigației RMN pentru pacientă, având în vedere situația gravă a stării sale de sănătate;

¹ <https://www.acr.org/Clinical-Resources/Radiology-Safety/MR-Safety/COVID-19-and-MR-Use>

2. Efectuarea de cercetări cu privire la modalitățile de dezinfecție a aparaturilor necesare investigațiilor medicale și întocmirea protocoalelor necesare, prin colaborare cu autoritățile și instituțiile abilitate în domeniu (Direcția de Sănătate Publică Brașov, Ministerul Sănătății, etc.);
3. Informarea Avocatului Poporului cu privire la măsurile luate în vederea respectării dreptului la viață și la integritate fizică și psihică și dreptului la ocrotirea sănătății al pacientei și pentru evitarea unor cazuri similare pentru viitor, prin găsirea de metode aplicabile pentru efectuarea dezinfecției aparatului medical în contextul pandemiei de Covid-19, în cel mai scurt timp posibil.

După primirea recomandării, la data de 26 august 2020, Spitalul Clinic de Psihiatrie și Neurologie Brașov ne-a confirmat faptul că pacienta a fost internată, în urma unei crize convulsive tonico-clonice generalizate, la Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov, unde i-a fost efectuat CT fără substanță de contrast. **În urma efectuării investigației a fost recomandată efectuarea unui IRM cerebral (investigație care nu a mai fost efectuată nici la Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov și nici la Spitalul Clinic de Psihiatrie și Neurologie Brașov).** Conform informațiilor furnizate de unitatea spitalicească, la internare rezultatul testului SARS-CoV-2 a ieșit negativ. După 3 zile, testarea a fost repetată, rezultatul fiind SARS-Cov-2 pozitiv.

Ulterior, pacienta a fost transferată la Spitalul Clinic de Psihiatrie și Neurologie Brașov. Potrivit celor comunicate, la nivelul acestui spital „amplasamentul laboratorului de imagistică nu permite realizarea unor circuite COVID-non-COVID în deplină siguranță”.

Pe de altă parte, **potrivit răspunsului formulat de spital, în legătură cu aparatul RMN, „a fost necesar un lung schimb de informații în vederea armonizării modului de curățire și dezinfecție acceptat de producător și legislația românească”, însă spitalul nu a învederat efectuarea de demersuri în vederea realizării investigației RMN necesare pacientei infectate cu SARS-CoV-2 într-o unitate sanitară, în urma primirii recomandării Avocatului Poporului.**

Conform art. 27 alin. (1) din *Legea nr. 35/1997*, în cazul în care autoritatea administrației publice sau funcționarul public nu înlătură, în termen de 30 de zile de la data sesizării, ilegalitățile comise, instituția Avocatul Poporului se adresează autorităților administrației publice ierarhic superioare, care sunt datoare să îi comunice, în termen de cel mult 45 de zile, măsurile luate. Având în vedere prevederile legale menționate, ne-am adresat Ministerului

Sănătății, pentru comunicarea unui punct de vedere cu privire la argumentele formulate de Spitalul Clinic de Psihiatrie și Neurologie Brașov referitoare la recomandările emise de Avocatul Poporului, dar și informații privind măsurile dispuse pentru soluționarea cazului prezentat și cele dispuse pentru evitarea unor situații similare pe viitor.

Ministerul Sănătății a transmis un răspuns la adresa Avocatului Poporului, înregistrată cu nr. 12218/10.09.2020, doar la data de 30.12.2020, în care s-a precizat că „investigația RMN se putea temporiza”, fără a trata celelalte aspecte puse în discuție de către instituția Avocatul Poporului. Așadar, având în vedere informațiile incomplete primite, am revenit la Ministerul Sănătății, prin transmiterea unei noi solicitări, în vederea comunicării unui punct de vedere cu privire la identificarea metodelor aplicabile pentru efectuarea dezinfecției aparaturii medicale, în contextul pandemiei actuale. La data de 10.02.2021, Ministerul Sănătății ne-a comunicat faptul că, **încă din data de 22 aprilie 2020 (dată anterioară situației pacientei de 26 de ani internate de urgență), a fost publicat documentul intitulat „Recomandări privind practica radiologică în relație cu infecția SARS-CoV 2” elaborat de Comisia de Radiologie, Imagistică Medicală și Medicină Nucleară.**

În urma demersurilor ulterioare efectuate de către instituția Avocatul Poporului, **Spitalul Clinic de Psihiatrie și Neurologie Brașov a precizat că, în documentul intitulat „Recomandări privind practica radiologică în relație cu infecția SARS-CoV 2”, elaborat de Comisia de Radiologie, Imagistică Medicală și Medicină Nucleară, „nu există nimic specificat pentru dezinfecția camerei RMN”.** De asemenea, spitalul a confirmat faptul că **pacienta a fost externată la data de 25.06.2020, fără a-i fi efectuată investigația RMN.**

Având în vedere următoarele:

- În fapt, pacienta a ajuns la spital în urma unei crize generalizate, fiind diagnosticată, conform scrisorii medicale, cu tumoră pe creier cu evoluție imprevizibilă și necunoscută, iar după 6 săptămâni i s-a refuzat în continuare dreptul și necesitatea de a efectua investigația RMN, până la momentul în care va avea două teste consecutive confirmate COVID-19 negativ. Pacienta a fost infectată cu virus în Spitalul Clinic de Urgență Județean Brașov, la internare testul a ieșit negativ;
- În urma crizei convulsive tonico-clonice generalizate, pacienta a fost internată la Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov, unde i-a fost efectuat CT fără substanță de contrast. În urma efectuării investigației, s-a recomandat efectuarea unui examen RMN cerebral de către medicul radiolog (investigație care nu a mai fost efectuată nici

la Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov și nici la Spitalul Clinic de Psihiatrie și Neurologie Brașov);

- Pacienta a fost externată la data de 25.06.2020, fără a-i fi efectuată investigația RMN, existând riscul ca starea sa de sănătate să fie afectată de amânarea investigației;
- Spitalul Clinic de Psihiatrie și Neurologie Brașov a arătat, în răspunsul nr. 14648/21.07.2020, că nu au existat recomandări naționale privitoare la rezonanța magnetică pentru pacienții care suferă de COVID-19;
- Spitalul Clinic de Psihiatrie și Neurologie Brașov a arătat, în răspunsul nr. 8917/23.04.2021, că în documentul intitulat „Recomandări privind practica radiologică în relație cu infecția SARS-CoV 2” elaborat de Comisia de Radiologie, Imagistică Medicală și Medicină Nucleară, „nu există nimic specificat pentru dezinfectia camerei RMN”;
- Existența unei pandemii și demersurile efectuate pentru combaterea acesteia nu justifică neglijarea tratării pacienților pentru alte afecțiuni și asigurării tuturor tehnicilor disponibile în prezent pentru efectuarea investigațiilor necesare, în vederea aplicării tratamentelor specifice;
- Temporizarea efectuării unor investigații poate fi fatală unor pacienți, în anumite cazuri sau poate influența negativ starea de sănătate a acestora;
- Conform prevederilor art. 2 din *Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO)*, dreptul la viață al oricărei persoane este protejat prin lege, iar potrivit art. 15 nu se permite nicio derogare cu privire la acest drept., cu excepția cazurilor ilicite de război, fiind vorba de un drept absolut.

Pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite următoarea:

RECOMANDARE

Identificarea de soluții și luarea de măsuri de către Ministerul Sănătății, în regim de urgență, pentru:

- limitarea riscului de infectare cu virusul SARS-CoV-2 pentru pacienții care se internează în spitalele din țară, în special la nivelul spitalelor de suport pentru pacienții testați pozitiv cu virusul SARS-CoV-2;

- formularea unor recomandări concrete privind practica radiologică în relația cu infecția SARS-CoV-2, implicit pentru efectuarea procedurilor de dezinfecție a aparatului RMN, astfel încât să fie posibilă utilizarea acesteia inclusiv pentru persoanele care suferă de COVID-19 sau de alte afecțiuni puternic contagioase (în contextul în care pot apărea situații de natura celei prezentate cu care s-a confruntat tânăra din Brașov, în care unele persoane pot suferi de COVID-19 sau de alte afecțiuni puternic contagioase un timp relativ îndelungat, iar în paralel pot avea alte afecțiuni grave - spre exemplu pot suferi un atac cerebral - care necesită investigații urgente, cum sunt cele bazate pe tehnologie de rezonanță magnetică) și pentru conceperea unor circuite COVID și non-COVID la nivel de spitale, astfel încât să se permită efectuarea investigațiilor în cazul pacienților care suferă simultan de COVID-19 și de alte afecțiuni care necesită examinări cu aparatură medicală;

- formularea unor recomandări punctuale, clare și explicite pentru unitățile sanitare din țară, în contextul aplicării măsurilor pentru combaterea pandemiei de COVID -19, pentru efectuarea la timp a investigațiilor clinice necesare, atât pentru persoanele confirmate cu noul Coronavirus, cât și pentru cele neinfectate.

Informarea Avocatului Poporului cu privire la măsurile luate într-un termen rezonabil.

Avocatul Poporului

Renate WEBER

